

Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Кафедра політології та соціології

Методичні рекомендації до вивчення курсу
«Міжнародна інформація та комунікація»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Рівне-2020 рік

УДК 327:316.77 (072)

М 54

Міжнародна інформація та комунікація. Методичні рекомендації до вивчення курсу для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Рівне: РДГУ, 2020. 22 с.

Розробник: к.політ. наук, доц. кафедри політології і соціології
Кундеус О. М.

Рецензенти:

Вівчар І.В. кандидат політичних наук, доцент кафедри політології та соціології РДГУ.

Чернюк І.А. кандидат політичних наук, доцент кафедри суспільних наук Національного університету водного господарства та природокористування.

Методичні рекомендації укладено на основі тематики навчального курсу. Містять теми лекцій, плани семінарських занять та літературу до них, теми рефератів, тестові завдання, питання для самостійної роботи.

Затверджено на засіданні кафедри політології та соціології
Протокол від 19 жовтня 2020 № 6

Завідувач кафедри політології
та соціології

(доц.. Терешко Ю.М.)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету історії,
політології та міжнародних відносин
Протокол від 29 жовтня 2020р. № 9

Голова методичної комісії

(проф..каф.Галуха Л.Ю)

Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Міжнародна інформація та комунікація» є важливою ланкою у циклі соціально-гуманітарної підготовки студентів. Її основною **метою є**: оволодіння знаннями з теоретичних основ комунікативної науки, вивчення основних моделей комунікацій, методики та методології комунікативних технологій, формування навичок багатоаспектного застосування комунікативного інструментарію в різних комунікативних ситуаціях; надання майбутнім фахівцям з інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародних відносин знань та вмінь з теорії та практики міжнародних інформаційних відносин як особливої галузі зовнішньополітичної діяльності та міжнародного співробітництва.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є формування у студентів розуміння міжнародної інформації та комунікації як концепції, методології, невід'ємної складової історичного процесу і конкретного періоду розвитку людства, вміння використовувати концепції міжнародної інформації та комунікації для пояснення та трактування історичних подій і сучасних тенденцій світового розвитку; засвоєнні системних теоретичних і практичних знань з міжнародної інформації та комунікації, методик, прийомів та інструментів глобального аналізу, тенденцій розвитку світового інформаційного простору, розуміння сутності проблем інформаційної безпеки

У процесі вивчення курсу «Міжнародна інформація та комунікація» студенти повинні набути таких компетентностей:

Загальні компетентності:

1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій.
2. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті.
3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Фахові компетентності:

1. Здатність розуміти сутність процесів глобалізації та їх впливу на міжнародні відносини.

2. Здатність розуміти та аналізувати сутність сфери міжнародних відносин, суспільних комунікацій, а також особливості функціонування міжнародних організацій та транснаціональних корпорацій як важливих міжнародних акторів.

Очікувані результати навчання

1. Вміти професійно організовувати пошук, збирання та обробку великих масивів інформації про стан і перебіг подій в сфері суспільних комунікацій.

2. Розуміти сутність міжнародного співробітництва, характерні особливості зовнішньополітичних інтеракцій між основними акторами, що діють на міжнародній арені.

3. Розуміти особливості перебігу міжнародних комунікаційних процесів.

Програма навчальної дисципліни ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Тема 1. Інформаційна парадигма сучасної цивілізації

Інформація як глобальна проблема сучасності. Зростання ролі інформації у вирішенні інших глобальних проблем. Трансформація міжнародних відносин під впливом інформаційної революції. Нерівноправність держав у міжнародному інформаційному обміні. Цифровий розрив. Теорії інформаційної цивілізації. Концепція інформаційного суспільства (Й. Масуда), концепція "постіндустріального суспільства" (Д. Белл), концепція мережевого суспільства (М. Кастельс), теорія "трьох хвиль" (Е. Тоффлер) та ін. Ключові ознаки інформаційної цивілізації.

Тема 2. Основні поняття та джерела міжнародної інформації.

Поняття міжнародної інформації. Підходи до тлумачення міжнародної інформації. Види міжнародної інформації. Функції міжнародної інформації. Інформаційний потенціал суб'єктів міжнародних відносин: поняття, види. Складові інформаційної могутності.

Міжнародний інформаційний простір: поняття, структура. Національний інформаційний простір, його складові. Проблема державного контролю національного інформаційного простору.

Форми контролю національного інформаційного простору: прямий, опосередкований. Можливості застосування різних форм контролю. Типологія джерел міжнародної інформації: офіційні та неофіційні, прямі та опосередковані. Відкриті та закриті джерела міжнародної інформації. таємні та конфіденційні джерела. Джерела політичної інформації. Джерела економічної інформації.

Тема 3. Правові основи міжнародної інформації.

Міжнародне інформаційне право: поняття, об'єкт, предмет, суб'єкти, мета, інститути. Джерела міжнародного інформаційного права. Структура міжнародного інформаційного права. Загальна частина. Основні права людини у сфері інформації та комунікації. Особлива частина: медіаправо, телекомунікаційне право, кіберправо, право інтелектуальної власності. Класифікація норм міжнародного інформаційного права: за змістом і місцем у системі права, за масштабом дії, за юридичною силою використання, за сферою дії, за джерелом. Норми, які розглядаються окремо. Основні типи правових документів в сфері міжнародного обміну інформацією і міжнародної комунікації.

Тема 4. Міжнародна інформаційна політика.

Інформаційна політика міжнародного співтовариства. Актори міжнародних відносин, які здійснюють вплив на формування та реалізацію міжнародної інформаційної політики. Основні напрями інформаційної політики міжнародного співтовариства. Державна інформаційна політика. Основні напрями (сфери) державної інформаційної політики. Інформаційний простір держави як ключовий об'єкт державної інформаційної політики.

Міжнародний аспект державної інформаційної політики. Інтереси держави у міжнародному інформаційному просторі.

Тема 5. Інформаційна політика міжнародних організацій.

Інформаційна політика ООН. Роль ООН у формуванні інформаційної політики міжнародного співтовариства. Напрями інформаційної політики ООН. Система інформації ООН. Департамент публічної інформації, Комітет з інформації Генеральної асамблеї ООН, Інформаційні центри ООН. Інформаційна політика ЮНЕСКО. Роль ЮНЕСКО у формуванні інформаційної політики міжнародного співтовариства. Напрями

інформаційної політики ЮНЕСКО. Відділ публічної інформації ЮНЕСКО. Основні стратегії ЮНЕСКО в галузі інформації та комунікації.

Тема 6. Європейська інформаційна політика.

Засади на напрями інформаційної політики Європейського Союзу. Базові документи та програми: Доповідь «Європа і глобальне інформаційне суспільство» 1994 року («Доповідь Бангемана»), План дій «Шлях Європи до інформаційного суспільства» 1994 року, План дій «eEurope 2002», План дій «eEurope 2005», Програма ЄС «i2010», Програма ЄС «Цифровий порядок денний для Європи». Основні суб'єкти інформаційної політики ЄС: основні (Рада Міністрів ЄС, Європейський Парламент, Європейська Комісія), спеціалізовані. Політика Ради Європи у сфері інформації та комунікації. Міністерські конференції Ради Європи з питань політики у сфері ЗМІ. Основні суб'єкти інформаційної політики Європи.

Тема 7. Міжнародні неурядові та спеціалізовані організації в галузі інформації та комунікації

Поняття та особливості міжнародних неурядових та спеціалізованих організацій як акторів міжнародних відносин. Причини та наслідки зростання ролі МСО та МНУО у міжнародних відносинах. Історія політичної та суспільної діяльності МСО та МНУО. Перші міжнародні спеціалізовані організації в галузі інформації та комунікації. Роль МСО та МНУО у сфері міжнародного інформаційного обміну, їх статус при міжнародних та європейських інституціях. Класифікація МСО та МНУО, що функціонують у сфері інформаційного обміну. Міжнародні організації загальної компетенції. Міжнародні організації спеціальної компетенції.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

Тема 8. Міжнародна масова комунікація

Учасники міжнародної масової комунікації, їх особливості та роль у формуванні міжнародних інформаційних потоків. Основні світові агентства новин: AFP, AssociatedPress, Reuters, ИТАРТАСС, Сінхуа та ін., їх історія та місце на світовому ринку новин. Ключові регіональні агентства новин. Міжнародна трибуна: поняття, приклади використання. Трибуна міжнародних організацій.

Звернення та послання державних та релігійних лідерів. Україна в міжнародній масовій комунікації. Українські агентства новин, їх особливості.

Тема 9. Міжнародна інформаційна безпека.

Поняття та основні аспекти міжнародної інформаційної безпеки. Характерні риси міжнародної інформаційної безпеки, які відрізняють її від інших видів безпеки. Інформаційна безпека в міжнародних відносинах. Реалістичний та ліберальний підходи до інформаційної безпеки в міжнародних відносинах, їх переваги та недоліки. Інформаційна безпека держави в контексті міжнародної інформаційної безпеки. Основне призначення інформаційної безпеки держави. Рівні інформаційної безпеки держави. Найбільш критичні з позицій забезпечення інформаційної безпеки сфери громадського життя. Інформаційні чинники міжнародних конфліктів.

Тема 10. Міжнародна інформація та зовнішня політика

Загальна характеристика інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичної діяльності. Роль інформаційно-аналітичного забезпечення у формуванні зовнішньополітичного курсу держави. Суб'єкти та об'єкти інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичної діяльності. Аспекти інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичної діяльності: пропагандистський (ідеологічний), аналітичний, інформаційнотехнологічний, комунікаційний. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності зовнішньополітичних відомств. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності дипломатичних установ у країні перебування.

Теми семінарських занять

Тема 1. Інформація як глобальна проблема сучасності. Основні поняття міжнародної інформації.

1. Роль інформації та комунікації в сучасному світі.
2. Основні поняття дисципліни «Міжнародна інформація та комунікація». Взаємозв'язок понять «інформація» «та комунікація».
3. Держава як учасник міжнародних інформаційних відносин.
4. Основи національної інформаційної політики.

Література.

1. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Н. П. Карпчук. Луцьк; 2018. 514 с.
2. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика: Монографія. Київ: Наша культура і наука, 2000. 368 с.
3. Макаренко Є. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики: теоретичні та прикладні аспекти // Актуальні проблеми міжнародної інформації. Збірник статей. Рівне, РІС КІСУ, 2001, С. 33-48.
4. Макаренко Є. А. Міжнародні інформаційні відносини: структура, тенденції, перспективи: Монографія. Київ: Наша культура і наука, 2002. 452 с.

Тема 2. Правові основи міжнародної інформації.

1. Конституційне забезпечення міжнародної інформаційної діяльності.
2. Структура законодавства України в галузі інформації.
3. Концепція інформаційної безпеки України.
4. Захист інтелектуальної власності. Обмеження інформаційної діяльності.

Література.

1. Концепція інформаційної безпеки України. Проект. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/NT1607>
2. Кормич Б.А. Правове регулювання інформаційної діяльності: навчально-методичний посібник. Б.А. Кормич, О.П. Федотов, Т.В. Аверочкина. 2018. 150 с.
3. Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижя. Кив: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006. 384 с.
4. Правове регулювання інформаційної діяльності. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 336 с.
5. Указ Президента України № 47/2017 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» від 25.02 2017 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>

Тема 3. Інформаційне суспільство

1. Концепції інформаційного суспільства.
2. Інформаційне суспільство: сутність та основні ознаки.
3. Становлення і розвиток інформаційного суспільства у світі.
4. Правове забезпечення розвитку інформаційного суспільства.
5. Особливості і можливі шляхи розбудови інформаційного суспільства в Україні.

Література.

1. Вступ до інформаційної культури та інформаційного права: монографія / Цимбалюк В.С., Брижко В.М., Калюжний Р.А., Швець М.Я. та ін. Київ: ІВА, 2003. 240 с.
2. Державна програма «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006–2010 роки. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1153-2005-%EF>.
3. Інформатизація, право, управління: (організаційно-правові питання): монографія / Р.А. Калюжний, О.Д. Крупчан, В.Д. Гавловський та ін.; за ред. М.Я. Швеця, О.Д. Крупчана. Київ: Академія правових наук, 2002. 191 с.
4. Кудрявцева, С.П. Міжнародна інформація. Навчальний посібник / Кудрявцева С.П., Колос В.В. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2005. 400 с.
5. Філіпченко, Д.О. Формування інституційної бази інформаційної політики ЄС: Монографія / Д.О. Філіпченко. Київ: ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка, 2003. 110 с.

Тема 4. Теорія комунікації. Елементарні складові комунікативного процесу

1. Основні поняття теорії комунікації: комунікативний процес, стратегія, дискурси, технології.
2. Складові комунікативного процесу, його основні характеристики, види та тенденції розвитку за умов глобалізації.
3. Міжособові і організаційні комунікації. Управління комунікаційними процесами.
4. Основні моделі комунікації та функції.

Література.

1. Зернецька О.В. Глобальна комунікація. Київ: Наукова думка. 2017. 352 с.

2. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Н. П. Карпчук. Луцьк; 2018. 514 с.
3. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації / Київський університет ім. Тараса Шевченка. Г.Г.Почепцов. Київ: Видавничий центр «Київський ун-т», 1999. 307 с.
4. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. Київ: Вадекс, 2019. 442 с.
5. Шпиґа П.С. Комп'ютерні мережі та телекомунікації: Конспект лекцій. П.С. Шпиґа. Київ: Київський міжнародний університет, 2005. 128 с.
6. Шпиґа П.С. Міжнародні комунікації. Курс лекцій. П.С. Шпиґа. Київ: Київський міжнародний університет. 2004. 96 с.

Тема 5. Політика міжнародних організацій у сфері інформації та комунікації.

1. Поняття та класифікація міжнародних організацій, які здійснюють діяльність у сфері інформацій та комунікації.
2. Основні напрямки діяльності міжнародних організацій в галузі інформації та комунікації.
3. Міжнародна інформаційна політика ЮНЕСКО.
4. Інформаційне забезпечення діяльності Організації Об'єднаних Націй.
5. Політика Ради Європи у сфері інформації та комунікації.
6. Інформаційна політика НАТО.
7. Інформаційна політика ОБСЄ.

Література.

1. Балувев Д.Г. Информационная революция и современные международные отношения: Учебное пособие. Нижний Новгород: ННГУ, 2000. 107 с.

1. Закон України «Про державну таємницю» (Про внесення змін до Закону України Про державну таємницю Відомості Верховної Ради (ВВР), 1999, №49, ст. 428 21 вересня 1999 року).

2. Землянова Л.М. Зарубежная коммуникативистика в преддверии информационного общества: Толковый словарь терминов и концепций. Москва: Изд-во Моск. ун-та, 1999. 301 с.

3. Макаренко Є. А. Актуальні проблеми міжнародної інформації. Збірник статей. Рівне, РІС КІСУ, 2001. 268 с.

4. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика: Монографія. Київ: Наша культура і наука, 2000. 368 с.

5. Макаренко Є.А. Міжнародні інформаційні відносини: структура, тенденції, перспективи: Монографія. Київ: Наша культура і наука, 2002. 452 с.

6. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. Київ: Вадекс, 2019. 442 с.

7. Чукут С.А., Джига Т.В. Інформаційна політика в Україні (опорний конспект лекцій до нормативного курсу): Навчальний посібник. Київ: 94 с.

Тема 6. Міжнародна інформаційна безпека: концепції, доктрини, стратегії.

1. Міжнародна інформаційна безпека у глобальній системі підтримання миру.

2. Міжнародні політичні конфлікти.

3. Міжнародне право інформаційної безпеки.

Література.

1. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність. Навч. посіб. / В. М. Варенко. Київ: Університет «Україна», 2014. 417 с.

2. Всесвітня доповідь ЮНЕСКО про комунікацію та інформацію в 1999-2000 рр.

3. Кавун С. В. Інформаційна безпека: навчальний посібник Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. 352 с

4. Макаренко Є. А. Актуальні проблеми міжнародної інформації. Збірник статей. Рівне, РІС КІСУ, 2001. 268 с.

5. Національна безпека України, 1994–1996 рр.: Наук. доповідь НІСД / Редкол.: О.Ф. Белов (голова) та ін. Київ: НІСД, 1997. С. 184–195.

4. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни / Георгій Почепцов. Київ: Києво-Могилян. акад., 2015. 496 с.

Тема 7. Європейська інформаційна політика

1. Європейська інформаційна політика.

2. Основні програми з розбудови інформаційного суспільства країн ЄС.

3. Нові тенденції міжнародного співробітництва в галузі інформації і комунікації.

Література.

1. Європейська інтеграція: навч. посіб. / За ред. С. В. Федонюка, В. Й. Лажніка. Вид. 2-е, переробл. й доповн. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 760 с.

2. Карпчук Н. П. Засади комунікаційної політики: досвід країн-членів Європейського Союзу. Монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 440 с.

3. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Н. П. Карпчук. Луцьк.2018. 514 с.

4. Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: заснування і етапи становлення: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. 447 с.

5. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика. Є. А. Макаренко Київ: НВЦ «Наша культура і наука», 2000. 368 с.

6. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. Київ: Вадекс, 2019. 442 с.

Тема 8. Зовнішньополітичні комунікації.

1. Зовнішньополітичні комунікативні технології.

2. Інформаційна діяльність зовнішньополітичних відомств.

3. Публічна дипломатія.

4. Віртуальна дипломатія.

5. Медіа-дипломатія.

Література.

1. Європейські комунікації: монографія. / Макаренко Є.А., Ожеван М.А., Рижков М.М. та ін. – Київ: Центр вільної преси, 2006. 536с.

2. Інноваційна дипломатія ХХІ століття: колективна монографія / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Ожеван М.А. та ін. Київ: Центр вільної преси, 2012. 408 с.

3. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Н. П. Карпчук. Луцьк;2018. 514 с.

4. Макаренко Є. А. Віртуальна дипломатія: підручник / Є. А. Макаренко, Н. О. Піпченко. Київ: Центр вільної преси, 2010. 302 с.
5. Міжнародна інформація: терміни і коментарі. Навчальний посібник / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Кучмій О. П., Фролова О. М. Київ: Центр вільної преси, 2016. С. 415-419.
6. Основні документи дипломатичного представництва URL: <http://www.info-library.com.ua/books-text-4341.html>
7. Почепцов Г. Теорія комунікації. Київ: Видавничий центр «Київський ун-т», 1999. 307 с.
8. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. Київ: Вадекс, 2019. 442 с.

Індивідуальні завдання (теми рефератів)

1. Роль поширення інформації для розвитку суспільства.
2. Генезис розвитку інформації у світі.
3. Особливості відносин у галузі комунікацій і комунікативних технологій.
4. Роль інформації та її місце у громадському житті народів.
5. Заснування першої міжнародної організації, що виконує роль міжнародного поширювача інформації, — Поштового союзу.
6. Міжнародна політика ООН у галузі інформацій та комунікацій.
7. Діяльність Ліги Націй щодо захисту осіб, які збирають і поширюють інформацію.
8. Міжнародно-правова програма розвитку комунікацій.
9. Міжнародна політика ООН у галузі інформацій та комунікацій.
10. Програма ЮНЕСКО “Інформаційне суспільство для всіх”.
11. Європейська політика зі створення інформаційного суспільства.
12. Вхідження України в інформаційне суспільство.
13. Міждержавні угоди щодо використання інформаційного простору країн — учасниць СНД для поширення інформації.
14. Законодавство України про інформаційне забезпечення суспільства та кожної особи зв’язком, про застосування міжнародного правового регулювання глобальних мереж зв’язку.
15. Регулювання діяльності транснаціональних корпорацій (ТНК) з урахуванням розвитку міжнародних інформаційних потоків.

16. Політична інформованість у XVIII ст. та розвиток політичного життя.
17. Перехід від традиційного поширення інформації до поширення її за допомогою новітніх технологій.
18. Забезпечення закритості інформації, яку направляє особа, та система збереження інформації під час передачі повідомлення за допомогою мережі Поштового союзу.
19. Діяльність Поштового союзу в Україні.
20. Значення інформації в діяльності політичних сил світу.
21. Значення газетної інформації для громадського життя.
22. Особливий захист журналістів як носіїв соціальної інформації.
23. Політичні процеси і поширення інформації.
24. Поширення інформації між колишніми республіками СРСР за допомогою супутників.
25. Сучасне правове регламентування використання кіберпростору на території країн СНД.
26. Особливості правового користування інформацією для громадян країн, що входять до Ради Європи.
27. Право Європейського Союзу щодо інформаційного забезпечення та специфіка імплементації міжнародних норм у внутрішній правопорядок держав — членів цієї організації.
28. Європейські стандарти щодо поширення та використання інформації.
29. Право людини збирати, використовувати та поширювати інформацію.
30. Міжнародна система освіти за допомогою Інтернет.

Питання на контрольну роботу.

1. Роль поширення інформації для розвитку суспільства.
2. Генезис розвитку інформації у світі.
3. Особливості відносин у галузі комунікацій і комунікативних технологій.
4. Роль інформації та її місце у громадському житті народів.
5. Заснування першої міжнародної організації, що виконує роль міжнародного поширювача інформації, — Поштового союзу.
6. Міжнародна політика ООН у галузі інформацій та комунікацій.

7. Діяльність Ліги Націй щодо захисту осіб, які збирають і поширюють інформацію.
8. Міжнародно-правова програма розвитку комунікацій.
9. Міжнародна політика ООН у галузі інформацій та комунікацій.
10. Програма ЮНЕСКО “Інформаційне суспільство для всіх”.
11. Європейська політика зі створення інформаційного суспільства.
12. Входження України в інформаційне суспільство.
13. Міждержавні угоди щодо використання інформаційного простору країн — учасниць СНД для поширення інформації.
14. Законодавство України про інформаційне забезпечення суспільства та кожної особи зв’язком, про застосування міжнародного правового регулювання глобальних мереж зв’язку.
15. Регулювання діяльності транснаціональних корпорацій (ТНК) з урахуванням розвитку міжнародних інформаційних потоків.
16. Політична інформованість у XVIII ст. та розвиток політичного життя.
17. Перехід від традиційного поширення інформації до поширення її за допомогою новітніх технологій.
18. Забезпечення закритості інформації, яку направляє особа, та система збереження інформації під час передачі повідомлення за допомогою мережі Поштового союзу.
19. Діяльність Поштового союзу в Україні.
20. Значення інформації в діяльності політичних сил світу.
21. Значення газетної інформації для громадського життя.
22. Особливий захист журналістів як носіїв соціальної інформації.
23. Політичні процеси і поширення інформації.
24. Поширення інформації між колишніми республіками СРСР за допомогою супутників.
25. Сучасне правове регламентування використання кіберпростору на території країн СНД.

26. Особливості правового користування інформацією для громадян країн, що входять до Ради Європи.
27. Право Європейського Союзу щодо інформаційного забезпечення та специфіка імплементації міжнародних норм у внутрішній правопорядок держав — членів цієї організації.
28. Європейські стандарти щодо поширення та використання інформації.
29. Право людини збирати, використовувати та поширювати інформацію.
30. Міжнародна система освіти за допомогою Інтернет.

**Критерії оцінювання результатів навчання.
Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно можливістю повторного складання	не зараховано можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перелік питань які виносяться на іспит

1. Взаємозв'язок понять «інформація» й «комунікація».
2. Теоретичні основи розвитку суспільних комунікацій.
3. Інформаційні революції.
4. Комунікативний процес, його складові.
5. Функції й роль комунікації в суспільстві.

6. Ефекти комунікації.
7. Закони комунікації.
8. Інформаційна політика.
9. Комунікаційна політика.
10. Вербальні комунікації, їх типи.
11. Невербальні комунікації, їх типи.
12. Міжкультурні комунікації.
13. Особливості сучасних міжнародних комунікацій, їх види.
14. Мас-медійні комунікації.
15. Рекламні комунікації.
16. Віртуальні комунікації.
17. PR-комунікації. Корпоративні комунікації.
18. Політичні комунікації. Пропагандистсько-агітаційні комунікації.
19. Стратегічні комунікації.
20. Роль та функції міжнародної інформації в міжнародних відносинах.
21. Інформаційний простір.
22. Глобальний інформаційний простір.
23. Інформаційний ресурс, його властивості.
24. Джерела міжнародної інформації.
25. Інформаційне суспільство, його риси.
26. Суспільство знань.
27. Концепції (теорії) інформаційного суспільства, суспільства знань.
28. Моделі інформаційного суспільства.
29. Доповідь МакБрайда «Багато голосів. Один світ».
30. Окінавська Хартія Глобального інформаційного суспільства.
31. Інформаційна діяльність ОБСЄ.
32. Інформаційна діяльність НАТО.
33. Інформаційна діяльність ООН.
34. Програми ЮНЕСКО у сфері інформації й комунікації.
35. Інформаційна політика Ради Європи.
36. Інформаційна політика неурядових організацій.
37. Інформаційна політика Японії.
38. Інформаційна політика США.

39. Інформаційна політика Великобританії.
40. Інформаційна політика Франції.
41. Інформаційна політика ФРН.
42. Інформаційна політика Швеції.
43. Інформаційна політика Нідерландів.
44. Інформаційна політика Данії.
45. Інформаційна політика Естонії.
46. Інформаційна політика Фінляндії.
47. Інформаційна політика України.
48. Політика інформаційного суспільства ЄС. Доповідь М. Бангеманна.
49. Ініціатива «e-Європа» й наступні документи з питань побудови європейського інформаційного суспільства.
50. Рамкові програми науково-технічного розвитку ЄС.
51. Поняття «комунікаційна політика ЄС».
52. Розвиток комунікаційної політики ЄС.
53. Інформаційна діяльність Європейського парламенту.
54. Інформаційна діяльність Європейської комісії.
55. Діяльність інформаційних центрів Європейської комісії.
56. Аудіовізуальна та медіа-політика ЄС.
57. Мовна політика ЄС.
58. Підходи до тлумачення поняття «інформаційна безпека». Види ІБ.
59. Принципи та напрями забезпечення інформаційної безпеки.
60. Інформаційні загрози.
61. Виникнення проблеми міжнародної інформаційної безпеки.
62. Моделі міжнародної інформаційної безпеки.
63. Концепція інформаційної війни. Форми інформаційної війни.
64. Інформаційна зброя.
65. Політика ООН у сфері міжнародної інформаційної безпеки.
66. Інформаційна безпека в діяльності ЄС.
67. Інформаційна безпека в діяльності НАТО.
68. «М'яка сила» в зовнішній політиці.
69. Суб'єкти, об'єкти, цілі й канали зовнішньополітичних комунікативних технологій.
70. Типи зовнішньополітичних комунікативних технологій.

71. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики.
72. Документи внутрішньовідомчого листування.
73. Зовнішня документація дипломатичного представництва.
74. Інформаційне забезпечення візитів.
75. Поняття, цілі й інструменти публічної дипломатії.
76. Культурна дипломатія.
77. Поняття «медіа-дипломатія», завдання медіа-дипломатії.
78. Чинники, які впливають на формування й просування іміджу держави.
79. Формування бренду держави.
80. Бренд – імідж – репутація держави.
81. Досвід формування бренду держави (на прикладі держави за вибором).
82. Виникнення інформаційної етики.
83. Проблемне поле інформаційної етики.
84. Етика в інформаційно-комунікаційних технологіях.
85. Європейська група з етики в науці та нових технологіях.
86. Форум національних рад з етики.
87. Дослідження комп'ютерної етики.
88. Морально-етичні норми спілкування в мережевих комунікаціях. Принципи етичного кодексу.
89. Кодекс комп'ютерної етики. «Хакерська» етика.
90. Етичний кодекс АСМ/IEEE. Інформаційна етика мас-медіа. Інформаційна культура.

Рекомендована література

1. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність. Навч. посіб. / В. М. Варенко. Київ: Університет «Україна», 2014. 417 с.
2. Всесвітня доповідь ЮНЕСКО про комунікацію та інформацію в 1999-2000 рр.
3. Вступ до інформаційної культури та інформаційного права: монографія / Цимбалюк В.С., Брижко В.М., Калюжний Р.А, Швець М.Я. та ін. Київ: ІВА, 2003. 240 с.
4. Державна програма «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006–2010 роки. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1153-2005-%EF>.
5. Європейські комунікації: монографія. / Макаренко Є.А., Ожеван М.А., Рижков М.М. та ін. Київ: Центр вільної преси. 2006. 536 с.

6. Закон України «Про державну таємницю» (Про внесення змін до Закону України Про державну таємницю Відомості Верховної Ради (ВВР), 1999, №49, ст. 428 21 вересня 1999 року).
7. Зернецька О.В. Глобальна комунікація. Київ: Наукова думка. 2017. 352 с.
8. Кавун С. В. Інформаційна безпека: навчальний посібник Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. 352 с
9. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / Н. П. Карпчук. Луцьк; 2018. 514 с.
10. Карпчук Н.П. Теорія та практика комунікацій: навчальний посібник. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т імені Лесі Українки, 2013. 244 с.
11. Концепція інформаційної безпеки України. Проект. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/NT1607>
12. Копійка В.В., Шинкаренко Т.І. Європейський Союз: заснування і етапи становлення: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. 447 с.
13. Кормич Б.А. Правове регулювання інформаційної діяльності: навчально-методичний посібник. Б.А. Кормич, О.П. Федотов, Т.В. Аверочкина. 2018. 150 с.
14. Кудрявцева С.П., Колос В.В. Міжнародна інформація: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2005. 400 с.
15. Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики та загрози / Л. В. Губерський, Є. А. Макаренко, В. П. Гондюл та ін.. К: Наша культура і наука. 2007. 916 с.
16. Міжнародна інформація: терміни і коментарі. Навчальний посібник / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Кучмій О. П., Фролова О. М. Київ: Центр вільної преси. 2016. 518 с.
17. Основні документи дипломатичного представництва URL: <http://www.info-library.com.ua/books-text-4341.html>
18. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації / Київський університет ім. Тараса Шевченка. Г.Г. Почепцов. Київ: Видавничий центр «Київський ун-т», 1999. 307 с.
19. Почепцов Г. Інформаційна політика: навчальний посібник. Київ: Знання. 2008. 663 с.
20. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни / Георгій Почепцов. Київ: Києво-Могилян. акад., 2015. 496 с.

21. Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні / За заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижа. Кив: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006. 384 с.
22. Правове регулювання інформаційної діяльності. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 336 с.
23. Публіцистика. Масова комунікація: Медіа-енциклопедія / За загал. ред. В.Ф. Іванова. Київ: Цент вільної Преси. 2007. 780 с.
24. Стратегічні комунікації в міжнародних відносинах. Монографія. Київ: Вадекс, 2019. 442 с.
25. Тихомирова Є., Карпчук Н. Зв'язки з громадськістю: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк: Волин. нац. унт. ім. Лесі Українки. 2012. 276 с.
26. Указ Президента України № 47/2017 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» від 25.02 2017 р. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>
27. Шевченко О. ПР-технології в міжнародних відносинах (європейський досвід та перспективи України): моногр. / О. Шевченко. Київ: Центр вільної преси. 2003. 193 с.
28. Шпиґа П.С. Комп'ютерні мережі та телекомунікації: Конспект лекцій. П.С. Шпиґа. Київ: Київський міжнародний університет, 2005. 128 с.
29. Шпиґа П.С. Міжнародні комунікації. Курс лекцій. П.С. Шпиґа. Київ: Київський міжнародний університет. 2004. 96 с.
30. Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. для самостійної роботи студента. Київ: Академія, 2011. 304 с.

Додаткова.

1. Актуальні проблеми формування та розвитку європейського інформаційного простору: кол. моногр. / за заг. ред. Є.Б. Тихомирової. Луцьк: ВМА «Терен», 2012. 354 с.
2. Декларація свободи Інтернет-комунікацій. URL: <http://cedem.org.ua/library/deklaratsiya-pro-svobodu-komunikatsiyv-internet/>
3. Дойч К. Народи, нації та комунікація Київ: Смолоскип, 2000. 872 с.
4. Європейська інтеграція: навч. посіб. / За ред. С. В. Федонюка, В. Й. Лажніка. Вид. 2-е, переробл. й доповн. Луцьк: Волин. нац. унт ім. Лесі Українки, 2010. 760 с.
5. Європейські публічні комунікації: культура, політика, технології: колективна монографія / А.Л. Шинкарук, В.М. Парфенюк, Е.Я. Кац. Рівне, 2013. 416 с.

6. Журба Я. Комунікація уряду із суспільством. Бриф аналітичного документу URL:<http://analytic.org.ua/wp-content/uploads/2015/06/Brief.pdf>
7. Інноваційна дипломатія XXI століття: колективна монографія / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Ожеван М. А. та ін. Київ: Центр вільної преси, 2012. 408 с.
8. Інформатизація, право, управління: (організаційно-правові питання): монографія / Р.А. Калюжний, О.Д. Крупчан, В.Д. Гавловський та ін.; за ред. М.Я. Швеця, О.Д. Крупчана. Київ: Академія правових наук, 2002. 191 с.
9. Кавун С. В. Інформаційна безпека: навчальний посібник Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. 352 с.
10. Карпчук Н. П. Засади комунікаційної політики: досвід країн-членів Європейського Союзу: монографія. Луцьк: Вежа-Друк. 2015. 440 с.
11. Картунов О. В. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій: монографія / О. Картунов, О.О. Маруховський. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2012. 344 с.
12. Концепція популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі URL: <https://mip.gov.ua/ru/documents/81.html>
13. Литвиненко О. Інформаційна безпека – складова національного суверенітету // Політика і час. 1997. № 4. С. 32–36.
14. Магда Є. Гібридна війна: сутність та структура феномену / Є. Магда URL:http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2489
15. Макаренко Є. А. Віртуальна дипломатія: підручник / Є. А. Макаренко, Н. О. Піпченко. Київ: Центр вільної преси, 2010. 302 с.
16. Макаренко Є. А. Європейська інформаційна політика: монографія Київ: Наша культура і наука, 2000. 368 с.
17. Макаренко Є.А. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики: теоретичні та прикладні аспекти // Актуальні проблеми міжнародної інформації. Збірник статей. Рівне, РІС КІСУ, 2001, С. 33-48.
18. Макаренко Є. А. Міжнародні інформаційні відносини: монографія Київ: Наша культура і наука, 2002. 452 с.
19. Філіпченко, Д.О. Формування інституційної бази інформаційної політики ЄС: Монографія / Д.О. Філіпченко. Київ: ІМВ КНУ імені Тараса Шевченка, 2003. 110 с.